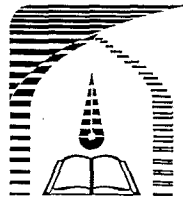

١١٤٩٧٩ - ٢٠١٤٢٩

دانشگاه تربیت مدرس

دانشکده علوم پایه

رساله دوره دکتری ریاضی (کاربردی)

روشهای تفاضلات متناهی برای مسأله موج با ضرایب ناپیوسته

توسط

جواد فرضی امین آباد

انستیتوت مطالعات ریاضی

شهر ری

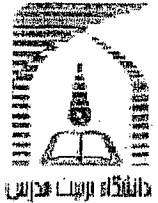
استاد راهنما

دکتر سید محمد حسینی

۱۳۸۸ / ۴ / ۱

بهمن ۱۳۸۷

۱۱۴۶۷۹

دانشگاه علمی کاربردی
دانشکده علوم پایه

بسمه تعالی

تاییدیه اعضای هیات داوران حاضر در جلسه دفاع از رساله دکتری

آقای جواد فرضی امین آباد رساله واحدی خود را با عنوان: «روشهای تفاضلات متناهی برای مساله موج با ضرایب

نایبوسته» در تاریخ ۸۷/۱۱/۱۲ ارائه کردند.

اعضای هیات داوران نسخه نهایی این رساله را از نظر فرم و محتوا تایید کرده است و پذیرش آنرا برای تکمیل درجه دکتری پیشنهاد می کند.

اعضای هیات داوران	نام و نام خانوادگی	رتبه علمی	امضاء
۱- استاد راهنما	آقای دکتر سیدمحمد حسینی	استاد	
۲- استاد ناظر خارجی	آقای دکتر مصطفی شمسی	استادیار	
۳- استاد ناظر خارجی	آقای دکتر مهدی دهقان	استاد	
۴- استاد ناظر خارجی	آقای دکتر اسماعیل بابلیان	استاد	
۵- استاد ناظر خارجی	آقای دکتر خسرو مالک نژاد	دانشیار	حضور نداشتند.
۶- نماینده شورای تحصیلات تکمیلی	آقای دکتر عباس حیدری	استادیار	

بسمه تعالی

آیین نامه چاپ پایان نامه (رساله) های دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس

نظر به اینکه چاپ و انتشار پایان نامه (رساله) های تحصیلی دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس، مبین بخشی از فعالیت های علمی - پژوهشی دانشگاه است بنابراین به منظور آگاهی و رعایت حقوق دانشگاه، دانش آموختگان این دانشگاه نسبت به رعایت موارد ذیل متعهد می شوند:

ماده ۱ در صورت اقدام به چاپ پایان نامه (رساله) ی خود، مراتب را قبلاً به طور کتبی به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اطلاع دهد.

ماده ۲ در صفحه سوم کتاب (پس از برگ شناسنامه)، عبارت ذیل را چاپ کند:
«کتاب حاضر، حاصل پایان نامه کارشناسی ارشد / رساله دکتری نگارنده در رشته
که در سال در دانشکده دانشگاه تربیت مدرس به راهنمایی سرکار خانم / جناب
آقای دکتر ، مشاوره سرکار خانم / جناب آقای دکتر ، مشاوره سرکار
خانم / جناب آقای دکتر از آن دفاع شده است.»

ماده ۳ به منظور جبران بخشی از هزینه های انتشارات دانشگاه، تعداد یک درصد شمارگان کتاب (در هر نوبت چاپ) را به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اهدا کند. دانشگاه می تواند مازاد نیاز خود را به نفع مرکز نشر در معرض فروش قرار دهد.

ماده ۴ در صورت عدم رعایت ماده ۳، ۵۰٪ بهای شمارگان چاپ شده را به عنوان خسارت به دانشگاه تربیت مدرس، تأدیه کند.

ماده ۵ دانشجو تعهد و قبول می کند در صورت خودداری از پرداخت بهای خسارت، دانشگاه می تواند خسارت مذکور را از طریق مراجع قضایی مطالبه و وصول کند؛ به علاوه به دانشگاه حق می دهد به منظور استیفای حقوق خود، از طریق دادگاه، معادل وجه مذکور در ماده ۴ را از محل توقیف کتابهای عرضه شده نگارنده برای فروش، تأمین نماید.

ماده ۶ اینجناب جماد رضی دانشجوی رشته رهبر کاربرد مقطع دکتری تعهد فوق و ضمانت اجرایی آن را قبول کرده، به آن ملتزم می شوم.

نام و نام خانوادگی:

جماد رضی
خطی و امضا:

۸۸/۳/۱۱

آیین‌نامه حق مالکیت مادی و معنوی در مورد نتایج پژوهش‌های علمی

دانشگاه تربیت مدرس

مقدمه:

با عنایت به سیاست‌های پژوهشی و فناوری دانشگاه در راستای تحقق عدالت و کرامت انسانها که لازمه شکوفایی علمی و فنی است و رعایت حقوق مادی و معنوی دانشگاه و پژوهشگران، لازم است اعضای هیأت علمی، دانشجویان، دانش‌آموختگان و دیگر همکاران طرح، در مورد نتایج پژوهش‌های علمی که تحت عناوین پایان‌نامه، رساله و طرح‌های تحقیقاتی با هماهنگی دانشگاه انجام شده است، موارد زیر را رعایت نمایند:

ماده ۱- حق نشر و تکثیر پایان‌نامه/رساله و درآمدهای حاصل از آنها متعلق به دانشگاه می‌باشد ولی حقوق معنوی پدیدآورندگان محفوظ خواهد بود.

ماده ۲- انتشار مقاله یا مقالات مستخرج از پایان‌نامه / رساله به صورت چاپ در نشریات علمی و یا ارائه در مجامع علمی باید به نام دانشگاه بوده و با تایید استاد راهنمای اصلی، یکی از اساتید راهنما، مشاور و یا دانشجوی مسئول مکاتبات مقاله باشد. ولی مسئولیت علمی مقاله مستخرج از پایان‌نامه و رساله به عهده اساتید راهنما و دانشجو می‌باشد.

تبصره: در مقالاتی که پس از دانش‌آموختگی بصورت ترکیبی از اطلاعات جدید و نتایج حاصل از پایان‌نامه/رساله نیز منتشر می‌شود نیز باید نام دانشگاه درج شود.

ماده ۳- انتشار کتاب و یا نرم‌افزار و یا آثار ویژه حاصل از نتایج پایان‌نامه / رساله و تمامی طرح‌های تحقیقاتی کلیه واحدهای دانشگاه اعم از دانشکده‌ها، مراکز تحقیقاتی، پژوهشکده‌ها، پارک علم و فناوری و دیگر واحدها باید با مجوز کتبی صادره از معاونت پژوهشی دانشگاه و براساس آئین‌نامه‌های مصوب انجام شود.

ماده ۴- ثبت اختراع و تدوین دانش فنی و یا ارائه یافته‌ها در جشنواره‌های ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی که حاصل نتایج مستخرج از پایان‌نامه/رساله و تمامی طرح‌های تحقیقاتی دانشگاه باید با هماهنگی استاد راهنما یا مجری طرح از طریق معاونت پژوهشی دانشگاه انجام گیرد.

ماده ۵- این آیین‌نامه در ۵ ماده و یک تبصره در تاریخ ۸۷/۴/۱ در شورای پژوهشی و در تاریخ ۸۷/۴/۲۳ در هیأت‌رئیس دانشگاه به تایید رسید و در جلسه مورخ ۸۷/۷/۱۵ شورای دانشگاه به تصویب رسیده و از تاریخ تصویب در شورای دانشگاه لازم‌الاجرا است.

زیر
۸۷/۴/۲۳

تقدیم به

پدر و مادر عزیز و مهربانم،

خانواده‌ام

و

ترنم هستی

که جز این بضاعت مزجات چیزی در بساط علمی خود ندارم.

قدردانی

الهی تو را به خاطر تمام لطفهایی که به این بنده ناچیزت کردی سپاس می گویم و تو را نه به اندازه خودم، بلکه به اندازه بزرگی و بلند مرتبه بودنت می ستایم.

تورا سپاس می گویم که توفیق دادی تا در این مقطع بسیار سخت به کمک اساتید محترم بر آموخته هایم بیافزایم. بخصوص از استاد راهنمایم جناب آقای دکتر سید محمد حسینی که حمایت های بی شائبه ایشان در تمام مراحل قرین کار پژوهشیم بوده تشکر می نمایم.

از اساتید محترم بخش ریاضی و داوران محترم به گرمی قدردانی و تشکر می نمایم.

چکیده

در این رساله روشهای عددی مرتبه بالا را برای معادله موج با ضرایب ناپیوسته بررسی و مطالعه می‌کنیم. برای معادلات هموار کارهای زیادی انجام گرفته است اما روشهای استاندارد مرتبه بالا برای مسائل ناپیوسته جوابهای خوبی ارائه نمی‌کنند. بنابراین روشهایی که بتوانند مسائل ناپیوسته را بدقت شبیه سازی کنند دارای اهمیت زیاد است. بخصوص، با توجه به اینکه معادلات مورد نظر وابسته به زمان هستند روشهای با استنسیل فشرده با مرتبه دقت بالا بسیار مهم هستند. در واقع، یکی از انگیزه‌های مهم برای مطالعه روشهای مرتبه بالا برای همه معادلات وابسته به زمان حضور متغیر زمان است به طوری که با روشهای مرتبه پایین محدودیت عدد کورانت چشمگیر خواهد بود و ناگزیر هستیم برای بدست آوردن دقت مناسب از چنین روشهایی استفاده کنیم. تأثیر ناپیوستگی در مسأله به گونه‌ای است که نمی‌توان بحث در زمینه این معادلات را تعمیم مستقیم نظریه موجود برای مسائل پیوسته دانست. به بیان دقیق‌تر، با تغییر ناگهانی در کمیت‌های فیزیکی مسأله امواج گذری و بازتابی بوجود می‌آیند که رفتار جواب را به کلی از حالت هموار تغییر می‌دهد. در این رساله روشهای واسط پوشانی مرتبه بالا برای معادله وزش و موج آکوستیک یک و دو بعدی ارائه می‌شوند. این روشها بر روشهای واسط پوشانی مرزی بنا نهاده شده اند که برای اولین بار آن را پشکین برای شبیه سازی جریان خون در قلب به کار گرفت. روشهای واسط پوشانی دارای این مزیت هستند که با ترکیب آن با روشهای استاندارد مرتبه بالا می‌توان روشهای مرتبه بالایی را برای مسائل با ضرایب ناپیوسته بدست آورد. حتی با وجود روشهای مرتبه بالایی نظیر آنچه در بسته نرم افزاری Clawpack وجود دارد توصیه می‌شود برای بهبود دقت از این روشها در واسط استفاده شود.

واژه‌های کلیدی : روشهای مرتبه بالا، روش واسط پوشانی ، مسائل واسط، روشهای به طور اساسی غیر نوسانی ، شرایط پرش ، معادلات موج.

فهرست مندرجات

۱	لزوم تحقیق و مرور نتایج قبلی	۱
۱	۱.۱ مسائل واسط	۱
۳	۲.۱ روشهای طیفی	۳
۵	۳.۱ روشهای مرتبه بالا	۵
۱۲	۴.۱ تحقیق این رساله	۱۲
	۲ ارتباط حدی بین روشهای شبه طیفی و روشهای تفاضلات	
۱۶	متناهی	۱۶

۱۶	مقدمه‌ای بر روشهای شبه طیفی از طریق روشهای تفاضلات منتهای ..	۱.۲
۱۸	دو تعریف معادل برای روشهای شبه طیفی	۱.۱.۲
۱۹	روشهای تفاضلی متناظر با درونیابی فوریه	۲.۱.۲
۲۱	وزنهای تفاضلات منتهای برای نقاط دلخواه	۲.۲
۲۵	روشهای به طور اساسی غیرنوسانی وزن دار (WENO)	۳
۲۵	مقدمه	۱.۳
۲۷	تقریب ENO	۲.۳
۲۹	تقریب WENO	۳.۳
۳۳	حل عددی معادلات با روشهای غیرنوسانی	۴.۳
۳۵	مسائل واسط و روش واسط پوشانی	۴
۳۵	مقدمه	۱.۴

۲.۴ معادلات با مشتقات جزئی هذلولوی در محیط‌های ناهمگن ۳۶

۳.۴ آکوستیک ۳۸

۴.۴ الاستیک ۳۹

۵.۴ روش واسط پوشانی برای معادلات موج با ضریب ناپیوسته ۴۰

۵ معادله موج یکسویه ۴۲

۱.۵ استفاده از WENO5 به عنوان روش استاندارد ۵۰

۲.۵ نتایج عددی ۵۲

۶ معادلات موج آکوستیک ۶۱

۱.۶ گسسته‌سازی در نواحی هموار ۶۱

۲.۶ تقریب در واسط ۶۶

۱.۲.۶ ضریب تکه‌ای ثابت ۶۶

۲.۲.۶ ضریب تکه‌ای هموار ۷۲

۳.۶ تعمیم به مراتب بالاتر ۷۴

۴.۶ نتایج عددی ۷۴

۵.۶ پایداری عددی ۷۸

۷ معادله موج آکوستیک دو بعدی ۸۴

۸ شرایط پرش در واسط برای معادلات آکوستیک ۹۹

۱.۸ مساله یک بعدی ۹۹

۲.۸ مساله دو بعدی ۱۰۱

الف واژه‌نامه انگلیسی به فارسی ۱۱۳

ب واژه‌نامه فارسی به انگلیسی ۱۱۶

فصل ۱

لزوم تحقیق و مرور نتایج قبلی

۱.۱ مسائل واسط

جواب تعمیم یافته یک معادله با مشتقات جزئی لزوماً هموار نیست و حتی ممکن است پیوسته نباشد. معادلات با مشتقات جزئی که در ضرایب یا جوابها شامل ناپیوستگی یا ناهموازی باشند مسائل واسط هستند. در بسیاری از مسائلی که در کتابها یا مقالات بررسی و مطالعه می‌شوند جواب معادلات دارای مرتبه‌ای از همواری است که ابزارهای متداول در آنالیز عددی و روشهای رایج برای حل معادلات با مشتقات جزئی بدون هیچ واژه‌ای برای حل آنها به کار گرفته می‌شوند. با نگاه فیزیکی به این معادلات و کاربردهایی که این معادلات از آنجا ناشی شده است به سادگی می‌توان دریافت که در چنین حالتی کمیتهای فیزیکی یا تغییر نمی‌کنند و در صورت تغییر به طور هموار تغییر می‌کنند و به عبارتی توابعی که مقادیر کمیتهای را در زمان یا مکان مشخصی تعیین می‌کنند توابعی هموار هستند. این معادلات معمولاً حالتی خاصی از رفتار پدیده‌های واقعی هستند که با صرف نظر از بعضی واقعیتهای فیزیکی بدست

آمده‌اند. مدل این معادلات تغییرات کمیت‌های فیزیکی را با همان دقتی که وجود دارد در بر ندارد. به عنوان مثال برای مدل کردن یک سیم مرتعش برای سادگی فرض می‌کنیم این سیم یکنواخت است و فرض‌های مشابه دیگر که موجب ساده شدن معادله ولی ناقص بودن مدل می‌شود. برای مثال از حالت دوبعدی می‌توان به یک پوسته ارتجاعی مانند طبل اشاره کرد که در مدل کردن این پدیده‌ها فرض‌های مشابهی در نظر گرفته می‌شود. با این حال مثال‌های غیر کلاسیک و مهمتر در زمینه‌های مختلفی وجود دارند که در مطالعه و بررسی انتشار موج با آنها برخورد می‌کنیم. برای مطالعه انتشار موج در محیط‌های فیزیکی به طور طبیعی با محیط‌های ناهمگن مواجه می‌شویم که با تغییرات ناگهانی کمیت‌های فیزیکی مشخص می‌شوند. این معادلات کاربردهای زیادی دارند که از آن جمله می‌توان امواج آکوستیک، الاستیک و الکترومغناطیس را برشمرد. جریان گرما در مواد مختلف (ناپیوستگی در رسانایی گرمایی)، انتشار موج الکترومغناطیسی در دو محیط متفاوت (ناپیوستگی در رسانایی الکتریکی)، انتشار موج آکوستیک در دو محیط مانند آب و هوا (تغییر چگالی و سرعت انتشار) و ... مثال‌هایی از مسائل واسط هستند. معادلات آکوستیک، الاستیک، ماکسول و ... نمونه‌هایی از این قبیل مدل‌های فیزیکی هستند. بحث‌های ارائه شده برای معادلات آکوستیک قابل تعمیم برای معادلات مشابه هستند.

شبیه‌سازی مرتبه بالای انتشار موج در محیط ناهمگن در بسیاری از کاربردها موضوعی قابل توجه است. با این حال، حضور واسط ناپیوسته محاسبات را با مشکل مواجه می‌کند. بسیاری از محققین روی معادله موج آکوستیک در محیط ناهمگن کار کرده‌اند [۱۵]. برای مدل کردن واسط‌های دلخواه، استفاده از روش‌هایی از قبیل میانگین ضرایب ناپیوسته برای بدست آوردن مقادیر شبکه میانی، به طور طبیعی دقت را به

مرتبه اول محدود می‌کند. برخی روشهای دیگر از شبکه غیر ساختاری برای محاسبات در واسط استفاده می‌کنند که معمولاً دارای هزینه محاسباتی بالایی است. لیستی شامل کارهای گسترده‌ای که تکنیکهای متفاوتی را پوشش می‌دهد در منابع آمده است [۸، ۹، ۱۰، ۱۵، ۱۶، ۲۲، ۲۳، ۲۶، ۲۸، ۳۳، ۳۵، ۴۵، ۴۶]. در این تکنیکها دقت مرتبه اول بدست آمده است. کارد^۱ و آلن^۲ [۴، ۵] روشی با دقت مرتبه دوم بدست آورده‌اند که برای این کار مجبور شده‌اند از گسسته سازی ضمنی زمان استفاده کنند. ژانگ^۳ و لووگ^۴ [۵۱، ۵۰] روش واسط پوشانی مرتبه دوم را برای معادله موج آکوستیک مورد استفاده قرار داده‌اند.

۲.۱ روشهای طیفی

روشهای طیفی در رده روشهای مرتبه بالا دارای مرتبه همگرایی بی‌نهایت هستند. برای توابعی که از هر مرتبه‌ای دارای مشتقات پیوسته باشند این روشها به سرعت همگرا می‌شوند. این روشها یک تابع دلخواه را با یک ترکیب خطی از تابع—ویژه‌های مسأله اشتورم—لیوویل تقریب می‌کنند. حالت خاص آن سری فوریه است که برای توابع متناوب جوابهای خوبی را ارائه می‌کند. یک مشکل مهم روشهای طیفی پر بودن ماتریس ضرایب دستگاه حاصل است، برخلاف روشهای تفاضلات متناهی که دارای ماتریسهای تنک هستند و برای بسیاری از مسائل دستگاههای گسسته حاصل از روشهای تفاضلات متناهی دارای ماتریسهای قطری

Card^۱

Allen^۲

Zhang^۳

LeVeque^۴

هستند. برای رفع این مشکل بحث‌های خوبی برای ساختن پیش حالت‌سازهای مناسب برای دستگاه گسسته صورت گرفته که راهکارهایی موفق بوده‌اند. با این حال، روشهای طیفی از سری فوریه گرفته تا روشهای طیفی بر اساس پایه‌های دیگر برای توابع ناهموار و حتی تکه‌ای هموار کارایی خوبی ندارند و جوابهای خوبی تولید نمی‌کنند. در نزدیکی ناپیوستگی نوساناتی - پدیده گیبس - شکل می‌گیرد که به قسمت‌های هموار هم گسترش یافته و دقت جواب را کاهش می‌دهد و نتیجه آن است که روشهای مرتبه بالا مانند روشهای طیفی برای پیاده سازی معمول آنها حتی جوابهای مرتبه پایین هم تولید نمی‌کند. به کارگیری فیلترها نوسانات را به دور از ناپیوستگی کاهش می‌دهند ولی در خود ناپیوستگی این نوسانات از بین نمی‌روند. البته فیلترها مرتبه همگرایی را کاهش می‌دهند [۱۴]. با این حال روشی برای بازیابی دقت طیفی ساخته شده که دقت طیفی را در همه جا و بخصوص در نقطه ناپیوستگی هم تضمین می‌کند. این روش دارای پیاده‌سازی‌های مختلفی است که به دو دسته روشهای مستقیم و معکوس تقسیم می‌شوند [۱۴، ۳۹]. با این وجود، این روشها برای معادلات با ضرایب ناپیوسته به کار گرفته نشده‌اند. با توجه به اینکه روشهای تفاضلات متناهی در حالت حدی همان روشهای طیفی هستند و در پیاده سازی این روشها انعطاف بیشتری وجود دارد لذا در این رساله از روش واسط پوشانی استفاده خواهیم کرد که از روشهای استاندارد تفاضلات متناهی در ناحیه‌های هموار استفاده می‌کند.

پدیده گیبس و نوسانات کاذب حاصل از آن را با استفاده از درونیابی مثلثاتی و با یک مثال نشان می‌دهیم. درونیاب مثلثاتی برای داده‌های متناوب را می‌توان به صورت مجموع وزنداری از توابع کاردینال در نظر گرفت با این خاصیت که هرکدام از آنها در یکی از آن نقاط دارای مقدار ۱ و در سایر نقاط مقدار صفر داشته باشد [۱۳]. شباهت زیادی بین این توابع و

فرمول درونیابی لاگرانژ وجود دارد، با این تفاوت که، در حالت درونیابی مثلثاتی، همه توابع کاردینال انتقالهایی از یکدیگر هستند. برای راحتی فرض کنید تعداد $N = 2m + 1$ نقطه به صورت $x_i = \frac{i}{m+1/2}$ ، $i = -m, \dots, -1, 0, 1, \dots, m$ در بازه $[-1, 1]$ داشته باشیم. در این صورت توابع

$$\begin{aligned}\phi_m(x) &= \frac{2}{N} \left\{ \frac{1}{2} + \cos \pi x + \cos 2\pi x + \dots + \cos m\pi x \right\} \\ &= \frac{\sin(N\pi x/2)}{N \sin(\pi x/2)}\end{aligned}\quad (1.1)$$

دوری هستند و در رابطه زیر صدق می کنند

$$\phi_m(x_i) = \begin{cases} 1, & i = 0 \quad [\pm N, \pm 2N, \dots \text{یابد گسترش}], \\ 0, & \text{سایر جاها.} \end{cases}$$

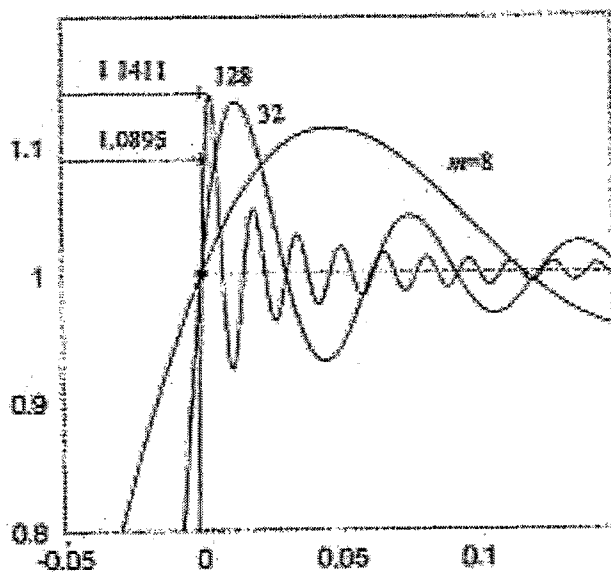
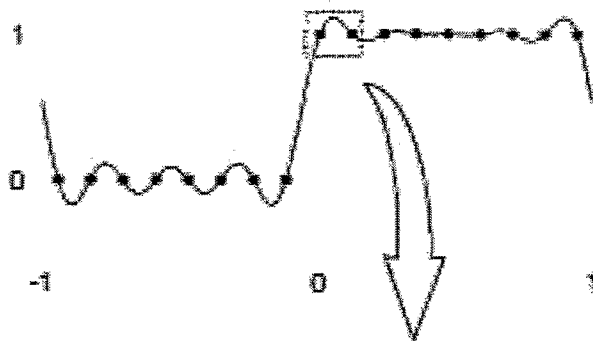
شکل ۱.۱ درونیابی مثلثاتی و سری فوریه مختوم را برای تابع

$$f(x) = \begin{cases} 1, & x > 0, \\ -1, & x < 0. \end{cases}$$

نشان می دهد. در (دو طرف) ناپیوستگی درونیابی مثلثاتی و سری فوریه مختوم به ترتیب فرارفتی به اندازه ۱۴٪ و ۹٪ پرش دارند (وقتی $m \rightarrow \infty$). این فرارفت ناشی از نوسانات در نزدیکی ناپیوستگی است و با افزایش m کاهش نمی یابد، مشاهده چنین نوساناتی در یک مساله را پدیده گیبس می نامند.

۳.۱ روشهای مرتبه بالا

برای شبیه سازی انتشار موج روشهای زیادی وجود دارد که به روشهای اخیر اشاره می کنیم. برای ساختن یک روش برای مسائل با ضرایب ناپیوسته می توان این روشها را با فرمولهای

شکل ۱.۱: پدیده گیس و فرارفت آن

خاصی که برای تقریب در واسط در نظر گرفته می شوند ترکیب کرده و روشی با دقت بالا در کل دامنه ارائه کرد. از کارهای اخیر می توان به روش مرتبه ۴ گوستافسون [۱۵، ۱۶] اشاره کرد.

این روش برای حل معادله

$$\begin{pmatrix} p \\ u \end{pmatrix}_t = \begin{pmatrix} \circ & a(x) \\ b(x) & \circ \end{pmatrix} \begin{pmatrix} p \\ u \end{pmatrix}_x + \begin{pmatrix} F \\ G \end{pmatrix}, \quad t \geq 0, \quad (2.1)$$

ساخته شده است، ایده این کار به روش مرتبه ۲ یی [۴۹]۵ برمی گردد

$$\frac{d}{dt} \begin{pmatrix} p_{j+\frac{1}{\tau}} \\ u_j \end{pmatrix} = Q_2 \begin{pmatrix} p_{j+\frac{1}{\tau}} \\ u_j \end{pmatrix}, \quad Q_2 = \begin{pmatrix} \circ & a_{j+\frac{1}{\tau}} D_+ \\ b_j D_- & \circ \end{pmatrix}, \quad (3.1)$$

که $D_+ v_j = (v_{j+1} - v_j)/h$ و $D_- v_j = (v_j - v_{j-1})/h$ برای گسسته سازی زمان در هر دو مختص زمان و مکان شبکه جابجا شده را در نظر می گیریم

$$p_{j+\frac{1}{\tau}}^{n+\frac{1}{\tau}} = p((j + \frac{1}{\tau})h, (n + \frac{1}{\tau})k), \quad (4.1)$$

$$u_j^n = u(jh, nk)$$

روش مرتبه ۲ عبارتست از

$$p_{j+\frac{1}{\tau}}^{n+\frac{1}{\tau}} = p_{j+\frac{1}{\tau}}^{n-\frac{1}{\tau}} + k a_{j+\frac{1}{\tau}} D_+ u_j^n + k F_{j+\frac{1}{\tau}}^n, \quad (5.1)$$

$$u_j^{n+1} = u_j^n + k b_j D_- p_{n+\frac{1}{\tau}}^{j+\frac{1}{\tau}} + k G_j^{n+\frac{1}{\tau}}.$$

برای بدست آوردن روش مرتبه ۴ لازم است در روش مرتبه ۲ فوق خطاهای مرتبه ۲

در زمان و مکان را حذف کنیم. خطای قطع در مکان برای معادله p عبارتست از $\frac{1}{\tau} a h^2 u_{xxx}$

و برای معادله u عبارتست از $\frac{1}{\tau} b h^2 p_{xxx}$. با مشتق گیری از (۲.۱) داریم

$$p_{ttt} = a(b(a u_x)_x)_x + a(b F_x)_x + a G_{xt} + F_{tt}, \quad (6.1)$$

$$u_{ttt} = b(a(b p_x)_x)_x + b(a G_x)_x + b F_{xt} + G_{tt}.$$

Yee^۵

بر اساس این فرمولها روش مرتبه ۴ زیر بدست می آید

$$\begin{aligned}
 p_{j+\frac{1}{4}}^{n+\frac{1}{4}} &= p_{j+\frac{1}{4}}^{n-\frac{1}{4}} + ka_{j+\frac{1}{4}} D_+ u_j^n & (7.1) \\
 &+ \frac{k}{\sqrt{4}} (k^\gamma D_+ b_j D_- a_{j+\frac{1}{4}} D_+ - h^\gamma D_+^\gamma D_-) u_j^n \\
 &+ k F_{j+\frac{1}{4}}^n + \frac{k^\gamma}{\sqrt{4}} ((a(bF_x)_x)_{j+\frac{1}{4}}^n + (aG_{xt})_{j+\frac{1}{4}}^n + (F_{tt})_{j+\frac{1}{4}}^n) \\
 u_j^{n+1} &= u_j^n + kb_j D_- p_{n+\frac{1}{4}}^{j+\frac{1}{4}} \\
 &+ \frac{k}{\sqrt{4}} b_j (k^\gamma D_- a_{j+\frac{1}{4}} D_+ b_j D_- - h^\gamma D_+ D_-^\gamma) p_{j+\frac{1}{4}}^{n+\frac{1}{4}} \\
 &+ k G_j^{n+\frac{1}{4}} + \frac{k^\gamma}{\sqrt{4}} ((b(aG_x)_x)_j^{n+\frac{1}{4}} + (bF_{xt})_j^{n+\frac{1}{4}} + (G_{tt})_j^{n+\frac{1}{4}}).
 \end{aligned}$$

مسئله تست با F و G به صورت زیر را در نظر می گیریم

$$F = (a(x) - \alpha^\gamma) \sin(x - \alpha t), \quad (8.1)$$

$$G = \alpha(1 - b(x)) \sin(x - \alpha t),$$

که دارای جواب زیر است

$$p(x, t) = -\alpha \cos(x - \alpha t), \quad (9.1)$$

$$u(x, t) = \cos(x - \alpha t),$$

و ضرایب عبارتند از

$$a(x) = 1 + \varepsilon \sin(x), \quad (10.1)$$

$$b(x) = 1,$$

که $0 < \varepsilon < 1$. سرعت موج برابر است با $c = \sqrt{1 + \varepsilon \sin(x)}$ و ماکزیمم سرعت موج برابر

است با $c_{\max} = \sqrt{1 + \varepsilon}$.